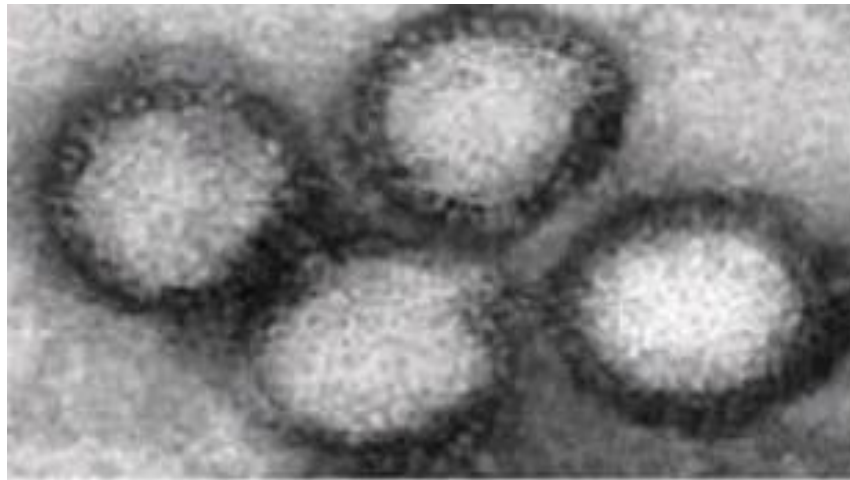

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება საქართველოში

ნანა მამუჩიშვილი MD., PhD.

გამომწვევი - *Nairovirus*
Bunyaviridae

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება

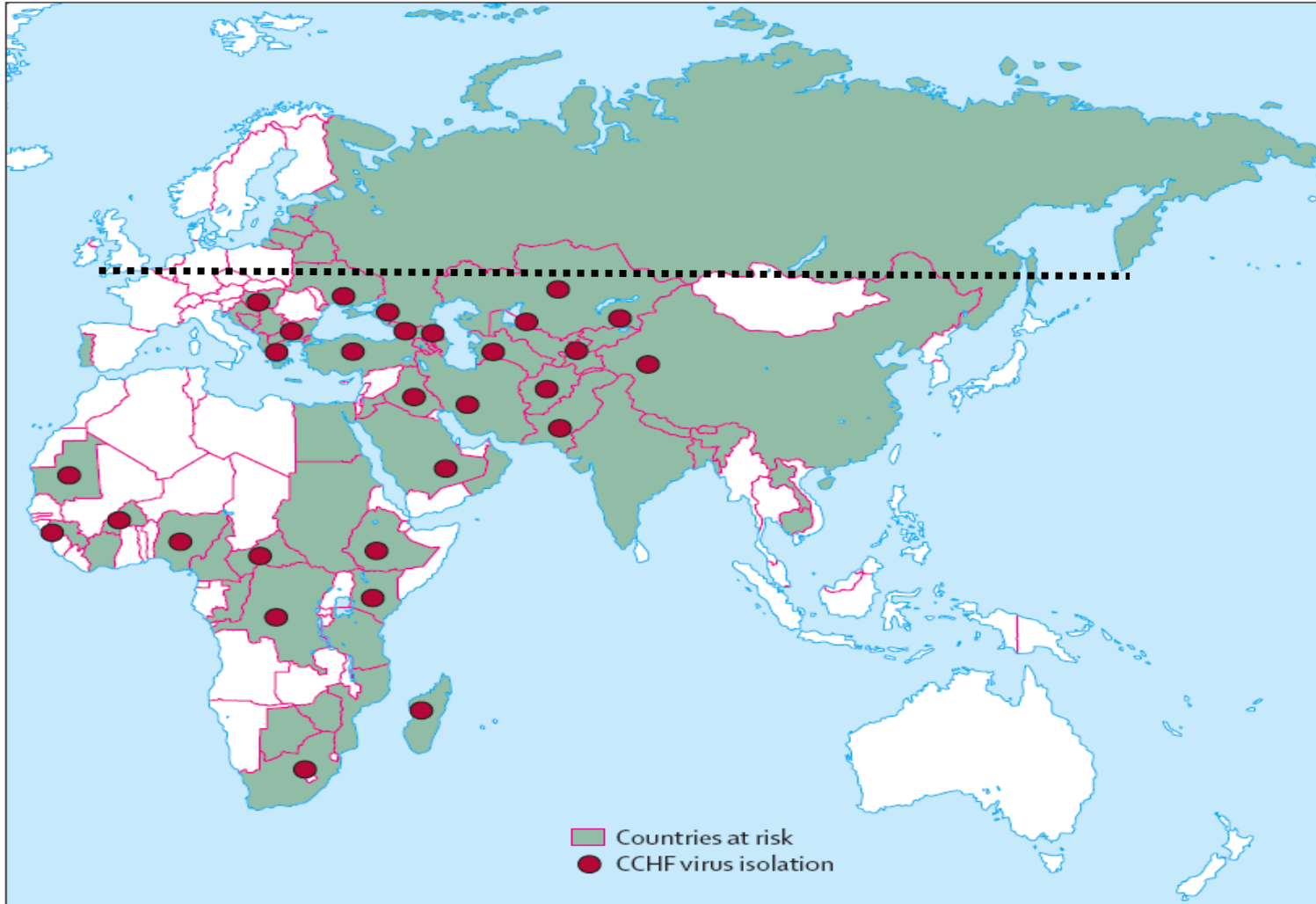
- ~~გამომწვევი:~~ ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების ვირუსი
- ოჯახი: ბუნიავირუსების
- გვარი: ნაიროვირუსების
- 1944 წელს დაავადება პირველად აღწერილი იქნა ყირიმში და მას ყირიმის ჰემორაგიული ცხელება ეწოდა.
- 1956 წელს კონგოში აღწერეს მსგავსი დაავადება.
- 1969 წელს დადგინდა, რომ ამ ორი დაავადების გამომწვევი ერთი და იგივე პათოგენია და მას ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების ვირუსი ეწოდა.

წარმოადგენს საზოგადოებრივი ჯანდაცვის პრობლემას:

- მაღალი ეპიდემიური პოტენციალი
- მაღალი ლეტალობა
- ნოზოკომიური აფეთქებები
- რთულია მკურნალობისა და პრევენციის თვალსაზრისით

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება

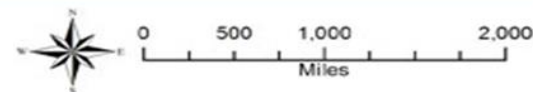
Hyalomma
ტკიპების
გავრცელების
არეალია
ჩრდილოეთის
განედის 50°
ქვემოთ

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება მსოფლიოში (CDC)

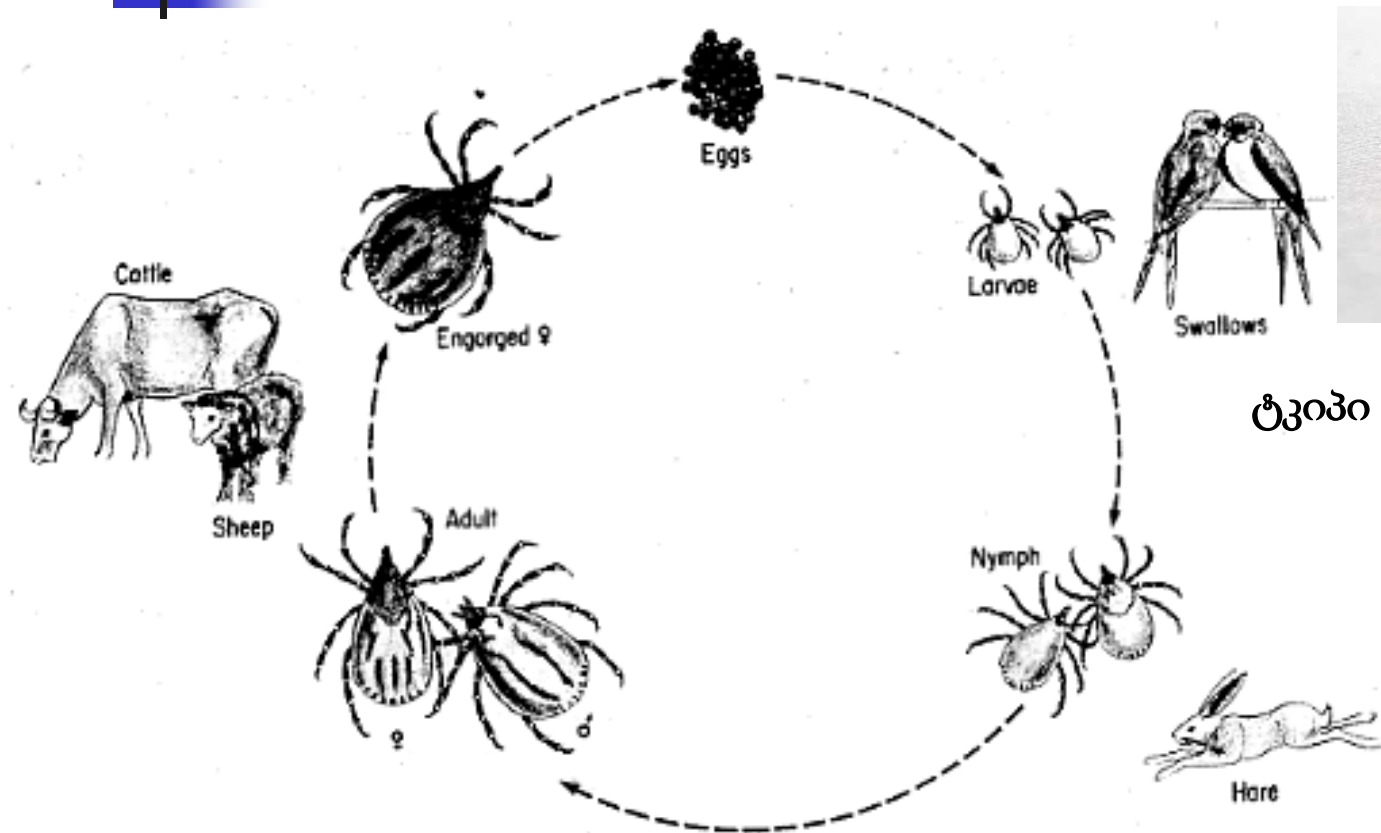

CRIMEAN-CONGO HEMORRHAGIC FEVER DISTRIBUTION MAP

Areas endemic for CCHF

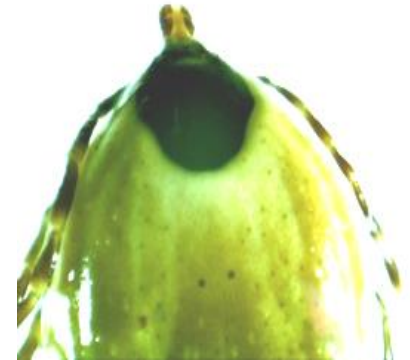
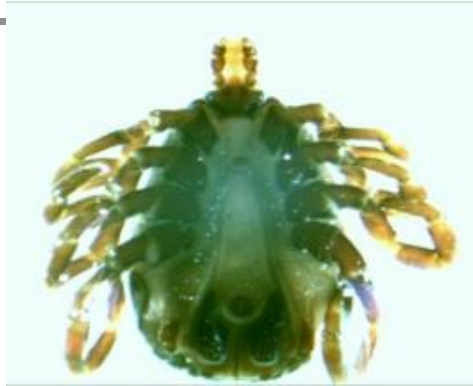
ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების ვირუსის გადაცემის მექანიზმი

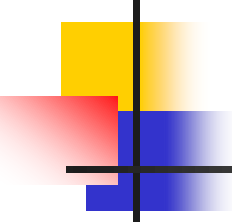

ტკიპი *Hyalomma marginatum*

Hyalomma marginatum –

ვექტორი და რეზერვუარი

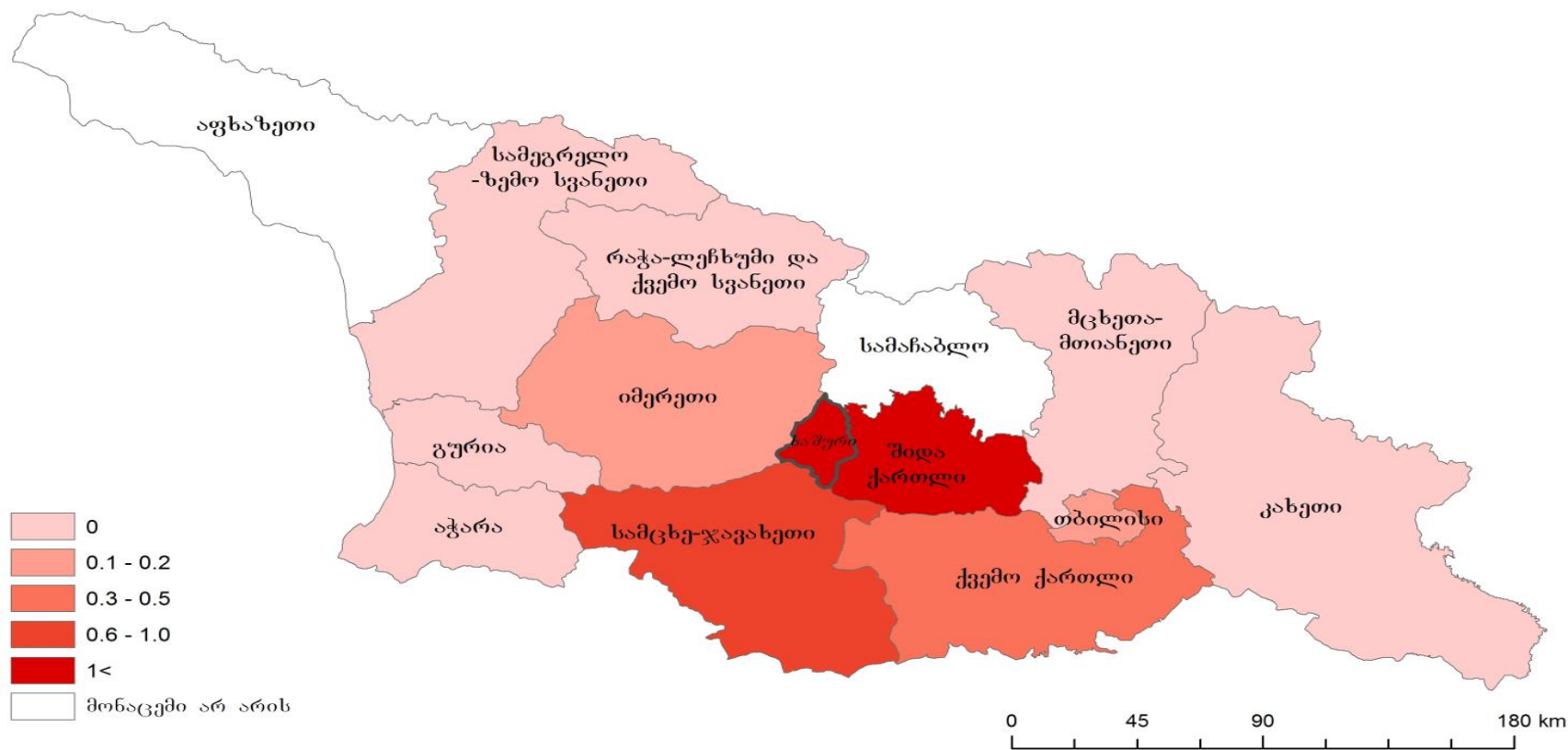

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების კლინიკური ნიშნები

- დაინფიცირებული ადამიანების 1/5-ს უვითარდებათ დაავადება
- დაავადების ინკუბაციური პერიოდი ტკიპის კბენით ვირუსის გადაცემის შემთხვევაში არის 1–3 დღე, დაინფიცირებულ სისხლთან და ქსოვილებთან კონტაქტისას 5–6 დღე, ხოლო მაქსიმალური ინკუბაციური პერიოდი 14 დღე.
- პირველადი სიმპტომები არასპეციფიურია და ზოგჯერ სწრაფად ვითარდება: ცხელება, თავის ტკივილი, მიალგია, ართრალგია, მუცლის ტკივილი, გულისრევა, ყელის ტკივილი, კონიუნქტივიტი, სიყვითლე, ფოტოფობია, სენსორული და ხასიათის ცვლილება, პეტეჩიური გამონაყარი, ჰემორაგიული დიათეზი, ეკჰიმოზი, სისხლდენა ინექციის ადგილებიდან და მრავალი სხვა წყაროებიდან.
- დაავადების მძიმე ფორმის შემთხვევაში ლეტალური გამოსავალი დგება ავადობის მე–2 კვირას. არაიმუნურ პირთა ლეტალობა 10–50%–ს აღწევს.

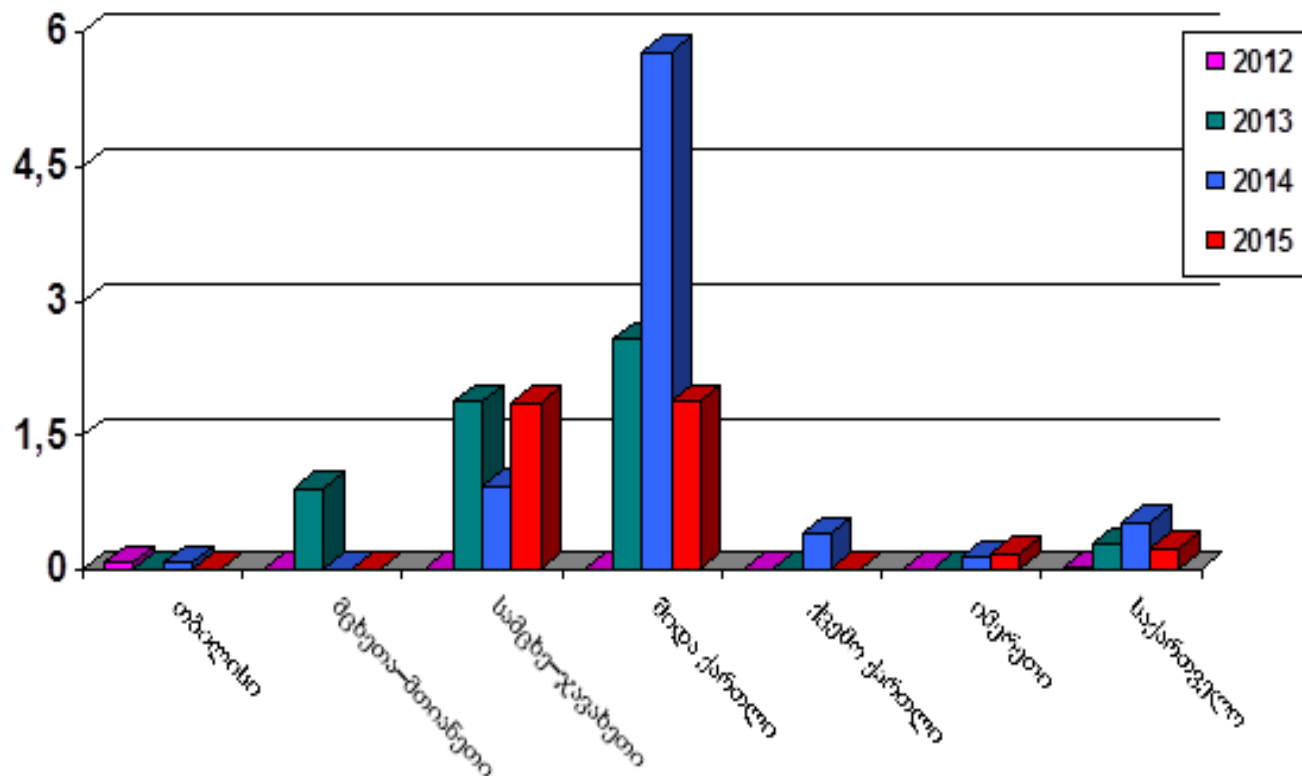
ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება საქართველოში

წყარო: NCDC of Georgia 2014 (GIS)

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების ინციდენტობა რეგიონების მიხედვით

100 000 მოსახლეზე 2012–2015 წ.წ.

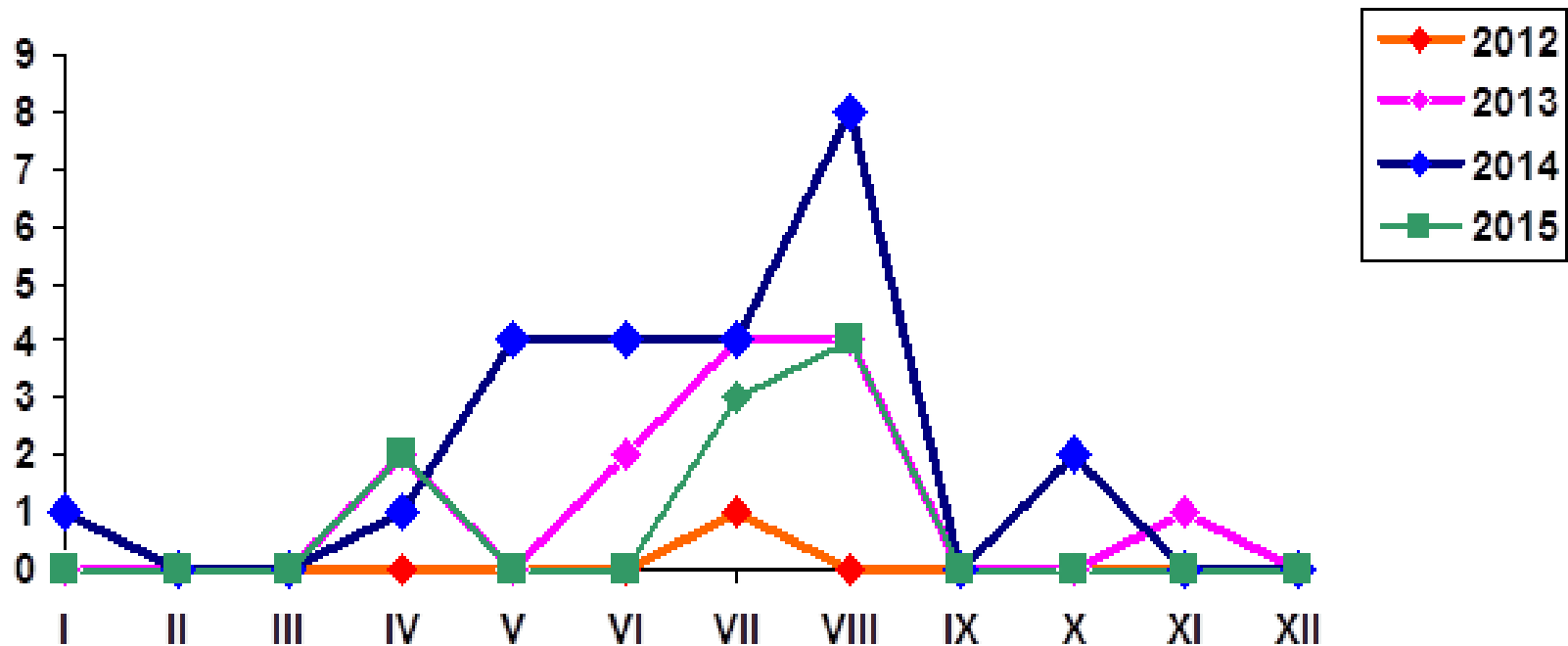

ეპიდზედამხედველობა კონტაქტში მყოფ პირებზე

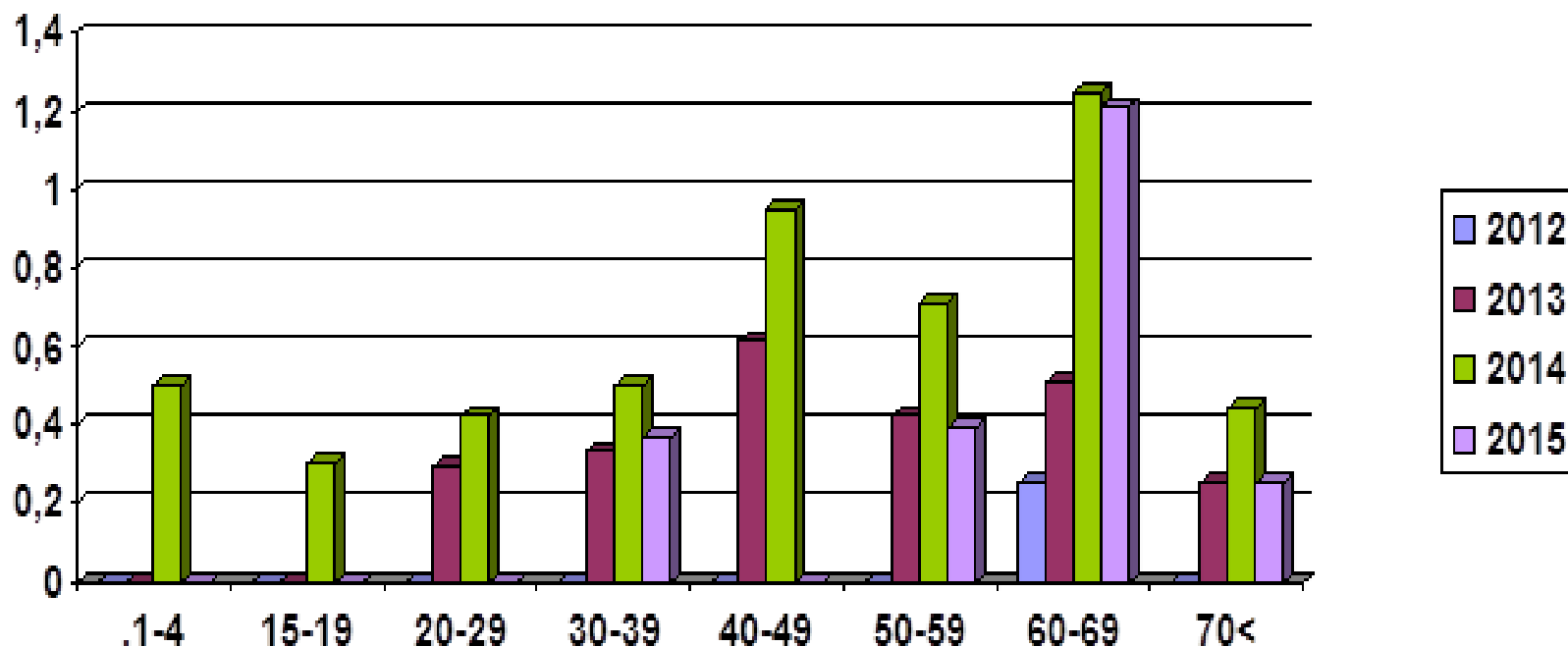
- საერთო რაოდენობა – 395 პირი
- ოჯახის წევრი – 244
- მეზობელი – 33
- მედიცინის მუშაკი – 118

- ❖ ნოზოკომიური გავეცელება 2016 წელს მედპერსონალში - ერთი შემთხვევა
- ✓ კონტაქტირებულებიდან 2 ადამიანი აღმოჩნდა დადებითი.
- ✓ აღრიცხულია 2 ორშემთხვევიანი აფეთქება:
 - სოფ. ოშორა (ასპინძის რ-ნი)
 - სოფ. დვირი (ბორჯომის რ-ნი)

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების სეზონურობა 2012–2015 წ.წ.

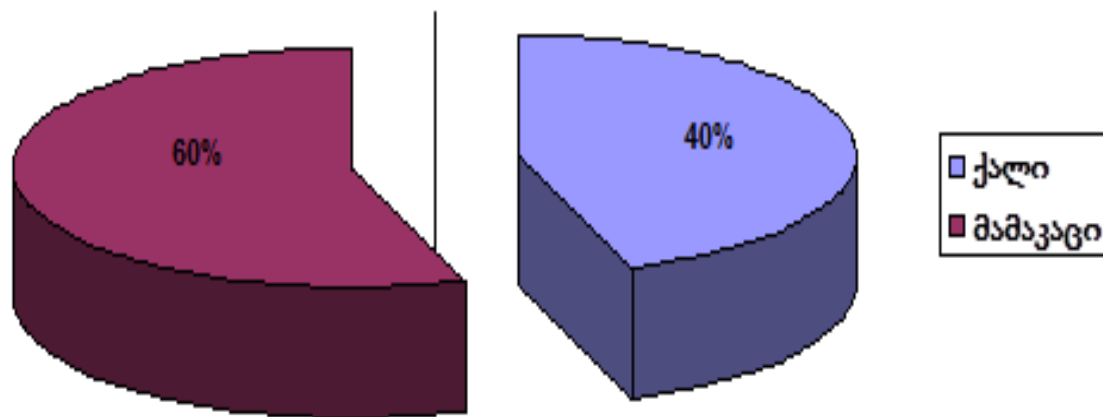
ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების ინციდენტობა ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით 2012-2015 წ.წ.

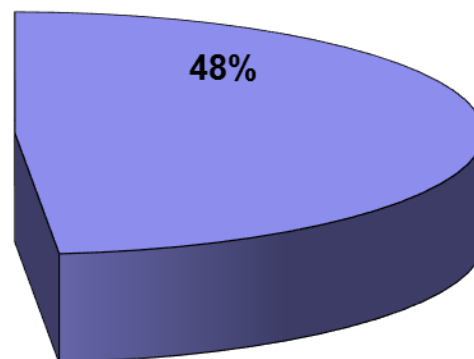
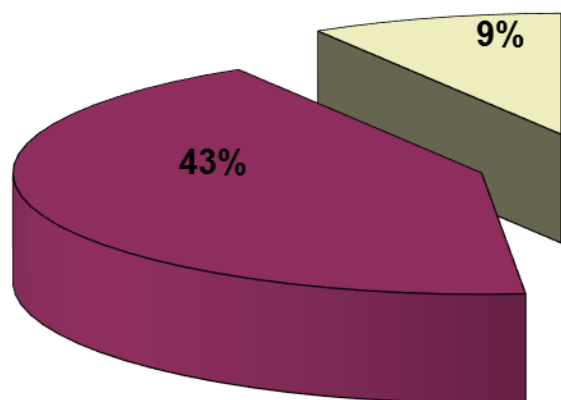
ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების შემთხვევები და ლეტალობის მაჩვენებელი ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით 2014-2016, 1-9.

ასაკი	2016 1-9 თვე		2015		2014	
	შემთხვევა	ლეტალური შემთხვ. ლეტალობის მაჩვ (%)	შემთხვევა	ლეტალური შემთხვ. ლეტალობის მაჩვ (%)	შემთხვევა	ლეტალური შემთხვ. ლეტალობის ს მაჩვ (%)
1-4	0	0	0	0	1	0
15-19	0	0	0	0	1	0
20-29	1	0	0	0	3	0
30-39	1	1	2	0	3	1/33.3
40-49	1	0	0	0	6	2/33.3
50-59	1	0	2	0	5	0
60-69	1	0	4	0	3	0
70<	0	0	1	1	2	1/50.0
სულ	5	1/20.0	9	1/11.1	24	4/16.6

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების შემთხვევების განაწილება სქესის მიხედვით 2012–2015 წ.წ.

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება საქართველო 2009 –2015 წ. წ.

- ☐ ტკიპის ნაკბენი
- ☐ ექსპოზიცია ტკიპთან
- ☐ კონტაქტი შინაური ცხოველის ბიოლოგიურ სითხეებთან

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების კლინიკური ნიშნები (EIDSS)

სიმპტომები ჯანმო	%	სიმპტომები საქართველო	%
ცხელება	43-85	ცხელება	86
სისხლდენა	29-48		
ჰეპატომეგალია	30-43	პათოლოგიური	50
ლიმფადენოპათია	13-40	სისხლდენა	
მაკულო-პაპულოზური	29-57		
გამონაყარი		ჰემორაგიები	43
პეტექია და ეკჰიმოზები	30-46	(სისხლჩაქცევები)	
ფილტვის დაზიანება	4-28		
სპლენომეგალია	14-23	პეტექია და	36
პერიტონეალური	12-21	ეკჰიმოზები	
გალიზიანება			
კონიუქტიტი	11-50	თრომბოციტოპენია	93
გულის დაზიანება	1-11		
კისრის რიგიდობა	11		
სიყვითლე	1-12		
თრომბოციტოპენია	99		

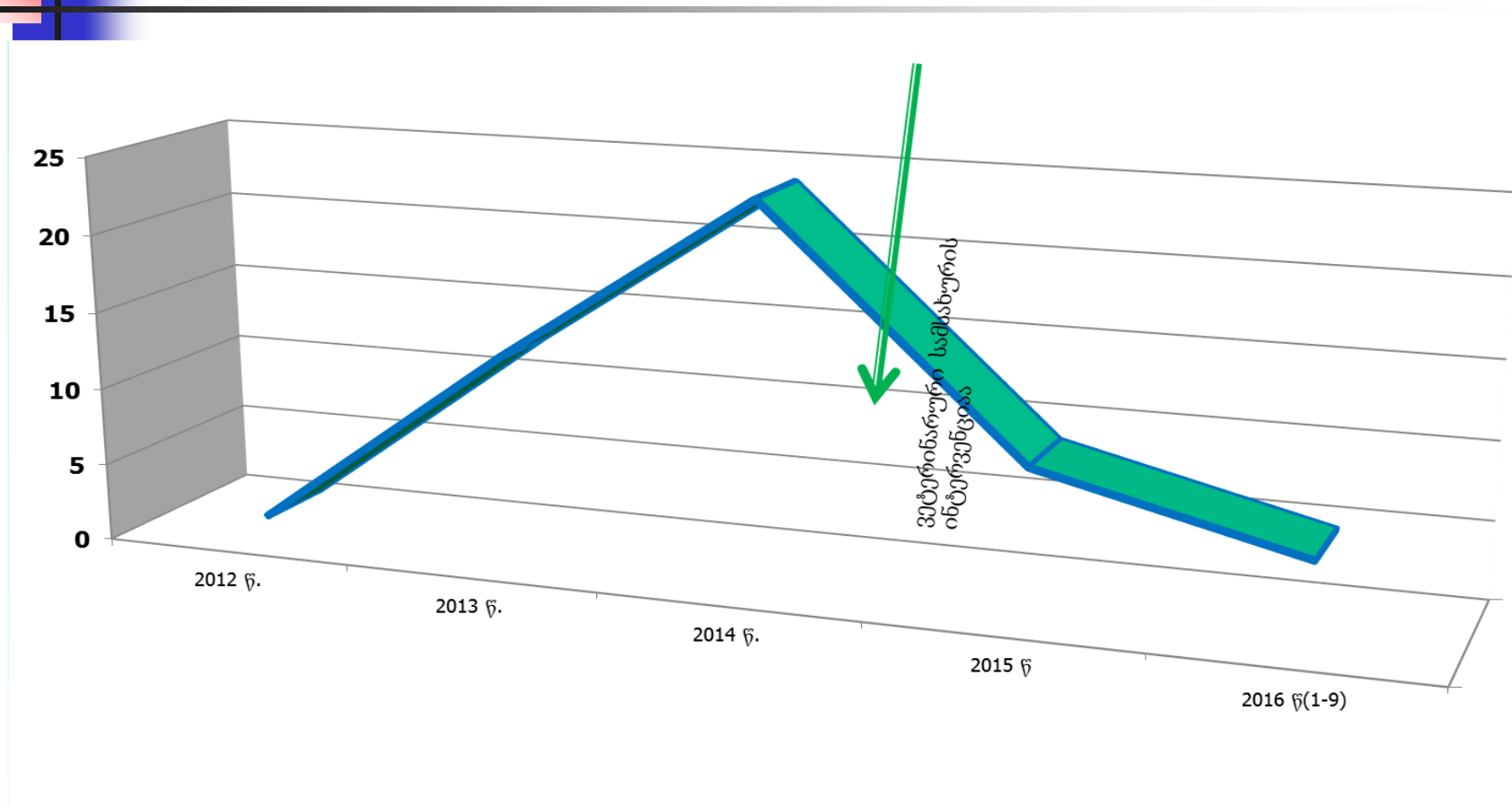

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება ლაბორატორიული დიაგნოსტიკა

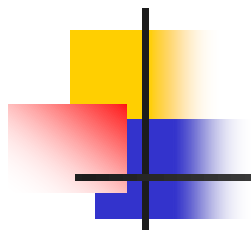
- გირუსის იზოლაცია
 - მიიღწევა 2-5 დღეში – ტესტს აქვს დაბალი მგრძნობელობა (მხოლოდ მაღალ ვირემიას აფიქსირებს)
- **RT-PCR**
 - სპეციფიური, მგრძნობიარე, სწრაფი 1–7 დღე
- ანტიგენის დეტექცია
- **ELISA** ანტისხეულებისათვის (**IgM/IgG**)
 - დაავადების დაწყების მე-5 მე-7 დღიდან
 - ✓ IgM ნარჩუნდება 7 დღიდან 4 თვემდე; IgG აღმოჩენადია 7 დღიდან 5 წლის განმავლობაში
- შრატის ნეიტრალიზაცია
- იმუნოჰისტოქიმიური შეღებვა

ყირიმ–კონგოს ჰემორაგიული ცხელების ინციდენტობის მრავალწლიანი დინამიკა

01.01.2012-01.10.2016

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება მონიტორინგი

- კონტაქტი ბიოლოგიურ სითხეებთან →
მონიტორინგი 14 დღის განმავლობაში ბოლო
კონტაქტიდან, ტემპერატურის დღეში ორჯერ
გაზომვით
- თუ პირს განუვითარდება ტემპერატურა
 38°C ან მეტი, თავისა და კუნთების ტკივილით,
ჩაითვლება სავარაუდო შემთხვევად
→ ჰოსპიტალიზაცია და რიბავირინი

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება პრევენცია

1. ტვიპიდან ადამიანზე ვირუსის გადაცემის რისკის შემცირება:

სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოების შესრულებისას და დაავადებულ ცხოველებთან კონტაქტისას, პირადი პროფილაქტიკის დაცვა (სპეცტანსაცმელი, რეზინის ფეხსაცმელი, ხელთათმანები), რეპელენტები.

2. ცხოველებიდან ადამიანზე ვირუსის გადაცემის რისკის შემცირება;

3. ადამიანიდან ადამიანზე ვირუსის გადაცემის რისკის შემცირება;

4. ინფექციის კონტროლი სამედიცინო დაწესებულებებში:

ხელის ჰიგიენა, პირადი დამცავი აღჭურვილობა, უსაფრთხო საინექციო პრაქტიკა.

■ ვაქცინაცია ტარდება ეპიდჩვენების მიხედვით;

თაგვის ტვინის პრეპარატისგან დამზადებული ინაქტივირებული ვაქცინა გამოყენებული იქნა აღმოსავლეთ ევროპაში მცირე მასშტაბით, ძალიან იმუნოგენურია.

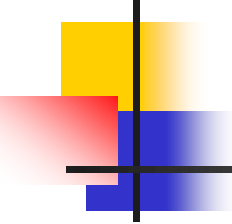
■ უსაფრთხო და ეფექტური ვაქცინა ადამინთა ფართო

ვაქცინაციისათვის, ჯერ–ჯერობით შექმნილი არ არის.

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება საქართველო

გმადლობთ

დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი

www.ncdc.ge